

KAUR LASS

1. HARIDUSTEE JA TÄIENDKOOLITUS

Tartu Ülikooli Geograafia Instituut, doktorantuur 1998 - ...

Dokoritööks: *Planeeringud kui kohapealse arengu eeldus. Rahvusvaheliste planeeringute mõju kohalikele planeeringutele ja omavalitsuse arengule.*

Täiendkoolitus: *Juhist treeneriks*, Vain&Partnerid 2009

Täienduskursus: *Inimeste juhtimise alaste teadmiste ja oskuste arendamine*; Mercuri International 2003.

Täienduskursus: *Projektijuhtimise arenguprogramm*; Mercuri International 2002.

Täienduskursus: *Projektijuhtimine*, Jaakko Pöyry Infra 2002.

Arhitektuuri magistrakraad (MA). Eesti Kunstiakadeemia 1996 - 1998;

Magistritööks: *Üldplaneeringu koostamine ja läbiviimine. Üldplaneeringu koostamine tuginedes Eesti ja Skandinaaviamaade 1990. aastate planeerimisalastele kogemustele.*

Täienduskursus: *Ajalooline hoone ning selle restaureerimise ja saneerimise põhimõtted*, Eesti Kunstiakadeemia 1997.

Högskolan I Karlskrona/Ronneby (nüüdse nimega Blekinge Tekniska Högskola);

Rootsi - regionaal-, üld- ja detailplaneerimine (fysisk planering) 1994/95 ja 1996/97 õppeaastad.

Bakalaureusekraad arhitektuuris (BA). Tallinna Kunstiülikool 1991 - 1996;

Diplomitööks: *Audru valla üldplaneeringu planeerimisetepanek.*

Viimsi Keskkool 1980 - 1991.

2. KEELEOSKUS

emakeel - eesti keel

	kõnekeel	Lugemine/aru saamine	kirjutamine
rootsi	väga hea	väga hea	hea
soome	väga hea	väga hea	hea
inglise	väga hea	väga hea	hea
norra	-	hea	-
taani	-	rahuldav	-
vene	-	nõrk	-

3. TÖÖALASED ERIOSKUSED

Planeerimiseekspert (22 aastane igapäevane töökogemus kõiki liiki planeeringute koostamisest)

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ekspert (ca 20 aastane töökogemus, omanud varem ka keskkonnamõju hindamise litsentsi);

Ekspert avalikkuse kaasamises ja läbirääkimiste vahendamises;

Pikaajaline juhtimise, nõustamise ja koolituste läbi viimise kogemus (ca 18 aastat töökogemust, sh töökogemus juhatare liikmena mitmes firmas);

4. TÖÖKOHAD JA PEAMISED TÖÖD

2015 det - ...

OÜ Conscious Initiative, juhatuse liige ja konverentside moderaator

Pirita tee 20P, Tallinn 101127, e-post conferences@consciousinitiative.com;

kodulehed: www.teadliikusekonverents.eu ja www.consciousinitiative.com ja

www.wellnesorbit.com

tel: (+372)50 83 906; kaur.lass@consciousinitiative.com

Conscious Initiative OÜ on OÜ Head sidusettevõte.

2009 sept – ...

OÜ Head, juhatuse liige, ruumilise planeerimise ekspert

aadress: Pirita tee 20P, III korrus, Tallinn 10127

e-post info@headandlead.com; koduleht: www.headandlead.comtel: (+372)50 83 906; kaur.lass@headandlead.com**Töökogemus:**

1. Harku vald, Mikumäe 2 kinnistu ja lähiala detailplaneering. 2015-2017.
2. Harku vald, Hobuseraua tee 15 detailplaneering. 2015-2017
3. Pärnu maakonnaplaneeringu struktuuri väljatöötamine. 2014
4. Harku vald, Harku valla üldplaneeringu teemaplaneering: *Harku valla ehitustingimusi, miljööväärtuslikke alasid ja väärtuslikke maastikke määrav ning tihehoonestusalasid täpsustav teemaplaneering*. Projektijuht ja seletuskirja koostaja 2014-...
5. Ekspertarvamus J.V.Jannseni tn 44, 46, 50a kinnistute (AS Pärnu Sadam maa-ala) detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkusest. KSH ekspert ja projektijuht 2014
6. Viimsi vald, Haabneeme alevik, Ravi tee 1 detailplaneeringu (Viimsi SPA uus Veekeskus) koostamise nõustamine 2014
7. AS Eesti Gaas, Surugaasitanklate äriplaani koostamine. Konsultant 2013
8. Vaivara vald, Õlitehase maa-ala detailplaneering (uute Enefit 280 õlitehaste rajamiseks). Planeerimisekspert 2013-...
9. Viimsi vald, Pringi küla, Ees-Kristjani, Ees-Praaga, Taga-Praaga ja Ees-Telli detailplaneering. Projektijuht ja planeeringu koostaja 2012-2014
10. Viimsi vallas Pringi külas asuva Taga-Kristjani, Suur-Praaga ja Taga-Telli kinnistute ja riigi reservmaa piiriettepanekuga ala AT0804280264 detailplaneering. Projektijuht ja planeeringu koostaja 2012-2015
11. Harku vald, Tilgu munitsipaalsadama detailplaneering. Projektijuht ja üks planeeringu koostajatest. 2012-2013
12. Viimsi vald, Sõstra maaüksuse detailplaneering. Projektijuht 2012-2017
13. Viimsi valla üldplaneeringu kaartide korrigeerimine kehtestatud detailplaneeringute alusel. Projektijuht 2012
14. Haljala vald. Kaalu ja Kiilu maaüksuste detailplaneering. Projektijuht ja üks planeeringu koostajatest. 2010-2012
15. Haljala vald. Vissi maaüksuse detailplaneering. Projektijuht ja üks planeeringu koostajatest. 2010-2013
16. Võru maakonna teemaplaneeringu "Võrumaa kergliiklusteed ja loodusrajad" lähteülesande koostamise juhendamine. 2010
17. Pärnumaa Omavalitsusliidu konsulteerimine seoses Pärnu linna ja lähikümbruse võrgustikke siduva teemaplaneeringu koostamisega. Tellijat esindav planeerimisekspert (planeeringu koostas: Ramboll Eesti AS) 2010-2011
18. AS Teede ja Tehnokeskus konsulteerimine seoses Pärnu maakonnaplaneeringut täpsustava teemaplaneeringu "E67 Tallinn-Pärnu-Ikla maantee asukoha täpsustamine km 92,0-170,0" koostamisega. Planeerimisekspert 2010-2011
19. Üleriigilise planeeringu Eesti 2030+ projektijuhtimise teenuse osutamine Siseministeeriumile. Konsultant ja projekti juht 2010-2012
20. Lavassaare valla üldplaneering. Projektijuht ja planeerimisekspert 2010-2011
21. Vihula vald. Eisma sadama detailplaneeringu koostamine. 2010-2011
22. Viimsi vald. Rohuneeme tee 55A detailplaneeringu koostamine. 2010
23. Balaklavas Krimmis (Ukraina) asuva puhkekompleksi planeeringu 3D eskiislahenduse väljatöötamise konsulteerimine. 2009-2010
24. Vaivara valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine – projektijuhtimisteenus 2009-2010
25. Narva linna üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine – projektijuhtimisteenus 2009-2013
26. Tamsalu valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine – projektijuhtimisteenus 2009-2010
27. Tahkuranna valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine – projektijuhtimisteenus 2009-2012
28. Narva linna tööstuspiirkonna linna osa üldplaneering ja selle keskkonnamõju strateegiline hindamine – projektijuhtimisteenus 2009 - 2010
29. Audru valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine – projektijuhtimisteenus 2009-2010
30. Haljala valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine – projektijuhtimisteenus 2009-2010

2012 okt – ...

OÜ Wellminded, juhatuse liige, koolitaja ja konsultant

aadress: Pirita tee 20p, III korrus, Tallinn 10127
e-post info@headandlead.com; tel: (+372)50 83 906

1995 nov – 2009 sept

AS Pöyry Entec (tegutsenud kuni 28.08.2007 ärinimega ENTEC AS), Tallinn, Eesti;
www.entec.ee; tel. (+372) 6177 430; entec.ee@poyry.com

Töökogemus: Osalesin enam kui 150 planeeringu koostamises Eestis ja nõustasin rahvusvahelisi planeerimisalaseid koostööprojekte. Juhtisin osakonda ja olin kaasa tegev firma arengu suunamisel ja juhtimisel.

1997 juuli - 2008 jaanuar – **AS Pöyry Entec juhatuse liige.**

Tööülesanneteks: firma juhtimises osalemine, kvaliteedijuhtimissüsteemi juurutamine, AS Entec *Corporate Identity* ja kodulehtede väljatöötamine; marketing, müügitöö, meeskonnatöö suunamine, SIA Entec planeerimistegevuse käivitamine Lätis jms.

1997 märts - 2009 sept – **AS Pöyry Entec arhitektuuri-ja planeerimisosakonna juhataja, projektijuht ning KSH ekspert**

Tööülesanneteks: Osakonna töö korraldamine ja planeeringute koordineerimine. Projektijuhtimine ja planeeringute sisuline koostamine. Koostas detailplaneeringuid, üldplaneeringuid (sh teemaplaneeringuid ja valla osa üldplaneeringuid), nõustasin maakonnaplaneeringuid jms. Korraldasin, koostas ja olin eksperdikas enam kui 20 planeeringu keskkonnamõju strateegilisel hindamisel (KSH). Koostas ekspertarvamusi KSH vajalikkuse ja mittevajalikkuse kohta. Toimetasin ja olin kaasautor käsiraamatule “Soovitused üldplaneeringu koostamiseks”.

Olulisemad planeeringu ja KSH alased tööd minu AS Entec / AS Pöyry Entec töötamise perioodil olid:

1. Vaivara valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine – projekti koordineerimine 2008-2009, projektijuht 2009
2. Kõrgesaare valla üldplaneeringu teemaplaneering „Maakasutusreeglite ja ehitustingimuste määramine – projektijuht ja planeeringu koostaja 2008-2009
3. Narva linna üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine – projektijuht 2008-2009
4. Tamsalu valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine – projektijuht, planeeringu peamine koostaja 2008-2009
5. Audru ringraja (nüüd Auto24Ring) kinnistu detailplaneering – planeeringuspetsialist 2008-2009
6. Tahkuranna valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine – projektijuht, üks planeeringu koostajatest ja KSH ekspert 2007-2009
7. Narva linna tööstuspiirkonna linna osa üldplaneering ja selle keskkonnamõju strateegiline hindamine – projektijuht, planeeri ja KSH ekspert 2007-2009
8. Audru valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine – projektijuht, planeeringu peamine koostaja ja KSH ekspert 2006-2009
9. Kiviõli linn, Uue tuhamäe maa-ala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamine – KSH ekspert, planeerimiseksper 2006-2007
10. Tallinn. Logi tn 8, 9 ja 10 kinnistute ning lähiala (elamu- ja äriala Vanasadama kõrval) detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamine – projektijuht ja KSH ekspert 2006-2007; see oli esimene *keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* järgi Keskkonnaministeeriumi poolt heaks kiidetud KSH aruanne Eestis.
11. Audru vald, Lemmetsa küla, Audru vallas, Lemmetsa küla Mugula, Sarapuu ja Kasemaa kinnistute osaline detailplaneering (OÜ Risingsun tööstuspark) – projektijuht, planeerimiseksper 2005-2007
12. Rae vald, Mullikmäe mü detailplaneering (Taevasmaa ökoküla) – projektijuht, üks planeeringu koostajatest 2005-2007
13. Tallinna linn, Veerenni 36 ja lähiala detailplaneering (ca 12 ha endise TVMK ala muutmine elamu- ja ärialaks) – projektijuht ja planeerimiseksper 2005-2009
14. Viimsi vald, Äigrumäe küla, Laiaküla, Metsakasti küla ja osaliselt Muuga küla üldplaneering (planeering käsitles muu hulgas Rail Baltica tunneli suudme ala – projektijuht, planeeringu peamine koostaja 2005-2009
15. Anija vald, Pillapalu küla, Mähuste ja Männasalu maaüksuste (ca 300 ha uus puhkelala) detailplaneering ja selle keskkonnamõju strateegiline hindamine – KSH ekspert, planeeringuspetsialist 2004-2008
16. Üldplaneeringu teemaplaneering “Viimsi valla üldiste ehitustingimuste määramine Elamuehituse põhimõtted” – projektijuht, planeeringu koostaja 2004-2005

17. Nõmme keskosa detailplaneering – projektijuht, planeerija 2004-2008
  18. Viimsi valla territooriumile jääva (Berliin-Tallinn kiirraudtee) Tallinna ja Helsingi vahelist raudteetunnelit puudutava info ja maa-alavajaduste selgitamise taustauuring – projektijuht 2004
  19. Tallinn. Paljassaare ja Russalka vahelise ala osaldplaneeringu visualiseerimine internetis (http://veeb.tallinn.ee/rannaala/ranna_web/) – projektijuht 2003-2004
  20. Tallinna kalmistute arengukava – projektijuht ja arengukava koostaja 2003-2004
  21. Tallinn. Paljassaare ja Russalka vahelise ranna-ala osaldplaneering ja selle keskkonnamõju hinnang ning Paljassaare poolsaare tööstuspargi tulu-kulu analüüs – projektijuht, planeerija ja keskkonnamõju hindamise koostaja 2002-2004
  22. Viimsi Ringraja detailplaneering ja strateegilise keskkonnamõju hinnang – projektijuht, planeerimiseksperit ja keskkonnamõju hindaja 2002
  23. Audru vald, Lagre I maaüksuse (OÜ Valmos spoonitehase maa-ala) detailplaneering ja strateegilise keskkonnamõju hinnang – projekti koordinaator, planeerimiseksperit ja keskkonnamõju hindaja 2002
  24. Viimsi vald, Haabneeme ranna-ala detailplaneering – projektijuhtimine 2001-2002
  25. Noarootsi vald. Dirhami 1, Dirhami 2 ja Dirhami 3 maaüksuste detailplaneering (RMK säästva kinnisvaraarenduse pilootprojekt) – projektijuht 2001-2002
  26. Viimsi vald, endise maaüksuse A-79 (Haabneeme Viimsi kooli ja selle kõrval oleva lasteaia maa-ala) detailplaneering – projektijuht 2001-2002
  31. Vihula valla üldplaneering. Ranna-alade üldplaneeringu pilootprojekt Keskkonnaministeeriumi tellimisel – projektijuht ja KSH eksperit 2001-2003
  27. Pärnu ja Audru vahelise ala üldplaneering (Audru valla osa üldplaneering). – projektijuht ja planeerimiseksperit 2001-2002
  28. Kõrgesaare valla üldplaneering – projektijuht ja planeeringu koostaja 2001-2003
  29. Võrtsjärve ümbruse üldplaneering (Phare koostööprojekt, mis hõlmab 7 Võrtsjärve ümbruse valda) – töö koordinaator, planeerimiseksperit, keskkonnamõju hindaja 2000-2003
  30. Saku Gümnaasiumi detailplaneering – projektijuht 2000-2001
  31. Viimsi vallas Muuga külas asuva AS Lonessa õliterminali projekti keskkonnamõjude hindamine ja projekti keskkonnaosa koostamine KMH eksperidina 2000-2001
  32. Viimsi vald. AS Milstrand Viimsi kütusebaasi detailplaneeringu koostamine ja keskkonnamõju hindamine – projektijuht, planeerimiseksperit ja osalemine keskkonnamõju hindamise koostamisel KMH eksperidina 2000-2002
  33. Saku Õlletehase detailplaneering – projektijuht, planeerimiseksperit 2000
  34. Viimsi vallad. Muuga küla. Lasti, Muuga ja Allika maaüksuse detailplaneering ja Hansumäe I kinnistu detailplaneering ning nende elluviimise keskkonnamõjude hindamine – projektijuht ja keskkonnamõju hindamise eksperit 2000-2002
  35. Käsiraamat “Soovitused üldplaneeringu koostamiseks” – projektijuht, raamatu väljatöötamise koordineerimine, põhiautor ja toimetaja, 1999-2000
  36. Audru vallas Valgeranna golfiväljaku ja puhkeala detailplaneeringud – projektijuht, planeerimiseksperit, KMH kvaliteedikontroll 1999-2000
  37. Phare projekti *Via Baltica Ruumilise Arengu Koridor* (VBSDZ) konsulteerimine – projektijuht, planeerimiseksperit, 1999-2001
  38. Viimsi valla mandriosa üldplaneering – projektijuht, planeerimiseksperit, 1999-2000
  39. Naissaare sadama detailplaneering – projektijuht, planeerija 1998-1999
  40. Narva linnasadama detailplaneering – projektijuhtimine 1998
  41. Jõhvi linna üldplaneering – projektijuhtimine 1998-2000
  42. Koeru valla üldplaneering – projektijuhtimine 1998-1999
  43. Kolga-Jaani valla üldplaneering ja Viljandimaa omavalitsuste koolitus selle üldplaneeringu protsessi näitel – projektijuht, koolitusseminaride korraldaja ja lektor 1998-1999
  44. Pühajärve, Palupera ja Puka valla üldplaneeringud; Pühajärve ümbruse üldplaneering – projektijuht 1997-1999
  45. Nõo valla ja Nõo aleviku üldplaneeringud – projektijuht, planeerija 1997-1998
  46. Põltsamaa linna, Põltsamaa valla ja Pajusi valla üldplaneeringud – projektijuht, planeerija 1997-1998
  47. Meremäe valla üldplaneering – projektijuht, planeerija 1997-1999
  48. Tahkuranna üldplaneering – projektijuht, planeerija 1997-1998
  49. Paldiski Põhjasadama üldplaneering – projektijuht, planeerija ja keskkonnamõju hindamise (aruande koostas OÜ E-Konsult) koordineerimine 1997-1998
- ... jne.

- 1995 nov. - 1997 märts **ENTEC AS, arhitekt-planeerija**, minu tööülesanneteks olid Naissaare üldplaneeringu koostamine (projektijuhtimine ja Eesti ning Soome Keskkonnaministeeriumite koostöös läbi viidud üldplaneeringu elluviimisel esineda võiva keskkonnamõju hindamise pilootprojektis osalemine ja mõju hindamise aruande kohta käiva trükise tõlkimine ja toimetamine), Häädemeeste valla üldplaneeringu koostamise nõustamine ja Tõstamaa valla üldplaneeringu koostamise konsulteerimine.
- 1999 okt – 2007 sept **ARCHITEC OÜ** (endine ENTEC AS arhitektuurse projekteerimisega tegelenud tütarfirma) **juhatuse liige**. Minu tööülesanneteks oli firma käivitamine, firma arengu suunamine, juhtkonna töö juhtimine, firma *Corporate Identity* ja kodulehtede väljatöötamine, marketing jms kuni firma müügini ENTEC AS poolt.
- 1995 okt. - 1996 sept. **Audru Vallavalitsus; tellimustööna Audru valla üldplaneeringu koostamine.**
- 1995 juuli - november **AS Tondi Üks, planeerija**, tööülesandeks: Kernu, Kose, Anija, Tahkuranna ja Vändra valdade üldplaneeringute koostamisel osalemine.

5. OLULISEMAD AVALDATUD ARTIKLID JA TRÜKISED

1. Lass K., *Planeerimine on enam kui üks paber* (artikkel üldplaneeringu koostamise eesmärkidest). Äripäev 13.09.1995
2. Naissaare üldplaneering. *Keskkonnamõtjude hindamise aruanne*. Maa ja Vesi Oy, Soome Keskkonnaministeerium, Eesti Keskkonnaministeerium, ENTEC AS, Helsinki-Tallinn, 1997 – toimetamine ja tõlkimine.
3. Lass K., *Planeerimine eeldab avalikkuse osavõttu*. Keskkonnatehnika nr 1/1997
4. Lass, K. *Keskkonnamõtjude hindamise protsessi haakumine planeeringu-protsessiga*. Keskkonnatehnika nr 6/1998
5. Lass, K. *Planeeringu koostajatel ununeb avalikkus*. Äripäev 26.04.2000
6. Lass, K; Muiso, M; Palginõmm, V jt. *Soovitused üldplaneeringu koostamiseks*. Käsiraamatu toimetaja ja kaasautor, Keskkonnaministeerium, Tallinn 2000
7. Lass, K., Palginõmm V, Noorkõiv R, Skinkis, P, Bērziņš etc *Via Baltica Spatial Development Zone, Summary Report 2000*, Riga District Council, Tipo Print 2000
8. Lass, K. *Kiirraudteest läbi planeeringuprisma*, Keskkonnatehnika nr 1/2001
9. Lass, K. *Planeeringu strateegilise keskkonnamõju hindamine*, Ehitaja nr 5/2001
10. Lass, K. *Analüüsil on planeeringutes tähtis koht. Keskkonnamõju hindamine kavandab tulevikku, keskkonnaaudit analüüsib olevikku*, Äripäeva erileht Keskkond 13.02.2002.
11. Lass, K. 5 osaline artiklite seeria *Detailplaneeringu koostamine* ajalehes Äripäev:
  - *Detailplaneeringu koostamise maksab kinni tellija*, Äripäev 25.02.2002.
  - *Planeeringu hind sõltub töö eripärast*, Äripäev 25.03.2002.
  - *Planeering avab projekti sisu*, Äripäev 29.04.2002.
  - *Planeeringu avalik väljapanek võimaldab kaitsta oma õigusi*, Äripäev 27.05.2002.
  - *Kinnisvaraarendus eeldab ettenägelikkust*, Äripäev 05.08.2002.
12. Lass, K. *Äripäeva käsiraamat: Ehituskäsiraamat ptk 5 Ehitusprojekti alused alapeatükk 5.1 Planeeringud*, Äripäeva kirjastus, Tallinn 2002.
13. Lass, K. *Planeerimisseadus tugevdab omavalitsuse rolli planeeringute menetlemisel*. Keskkonnatehnika nr 1/2003.
14. Lass, K., Kase, U., *International and local level planning cooperation. Rail Baltica - collision or dialog between different planning levels*. Beriatos, E., Brebbia, C.A., Coccossis, H., & Kungolos, A. (toimetajad). *Sustainable Planning & Development* (raamat seeriast: The Sustainable World) WIT Press, pp. 127-143, 2003.
15. Lass, K., *Rannapromenaadid linnaruumis*. Keskkonnatehnika nr 5/2004.
16. Kase, U., Lass, K., *New challenges for regional development in Estonia – the case of Pärnu city region*. Kunglos, A., Brebbia, C.A., Beriatos, E. (toimetajad). *Sustainable Development & Planning II* volume 2 (Volume 84 of the WIT Transactions on Ecology and the Environment), WIT Press, pp. 1143-1153, 2005.
17. Lass, K., *Aeg teha teadlikke valikuid. Arendustegevusest tallinna ümbruse elamuehituse näitel*. Keskkonnatehnika nr 5/2005
18. Lass, K., *Detailplaneeringu hinda ei mõõdeta vaid hektaritega*. Ehitaja nr 5/2006
19. Lass, K., *Planeeringu elluviimise mõju tundmine aitab teha strateegilisi valikuid*. Keskkonnatehnika nr 8/2006
20. Lass, K., *Trellid vaateakende ees*. Postimees lisaleht AK (Arvamus ja Kultuur) 16.06.2007
21. Lass, K., *Elukeskkonna kvaliteedi määravad planeeringu koostamises osalejad*. Keskkonnatehnika 5/2007
22. Lass, K., *Planeerimine taas lihtsaks*. Keskkonnatehnika 2/2008

23. Lass, K., *Ökoküla planeerimine – kuidas luua teadlikult endale head elukeskkonda*. Keskkonnatehnika 7/2008
24. Lass, K., *Planeeringu edu tagab soosiv avalik arvamus*, Äripäeva ajakiri *Tööstus* 13.05.2009
25. Lass, K., *Planeerimise edu tagab suhtlemine*. Keskkonnatehnika 7/2009
26. Lass, K., *Kvaliteetne planeering on teadliku arengu suunamise vahend*. Keskkonnatehnika 8/2009
27. Lass, K., *Mida peaks krundi ostja teadma detailplaneeringust*. Ehitaja 11/2009
28. Lass, K., *Eesti vajab uut visiooni*. "Äripäev" 05.01.2010
29. Lass, K., *Kehtivate planeeringute ülevaatamine ja toimivuse tagamine*. Keskkonnatehnika 1/2010
30. Lass, K., *Uus üleriigiline planeering Eesti 2030+ saab olla kokkulepe riigi arengu suunamiseks*. Keskkonnatehnika 8/2010
31. Lass, K., Kikas, T., *Eesti 2030+ annab päevapoliitikaülesed sihid*, Eesti Päevaleht, 03.03.2011
32. Lass, K., *Mida ma tahan ja mida me tahame? Kuidas seda saavutada?*, Äripäev 12.09.2011
33. Lass, K., *Rail Baltica is more than just a railroad*; The Baltic Times 30.03.2012
34. Lass, K., *Rail Baltic on rohkem kui lihtsalt raudtee*, Äripäev erileht *Transport ja Logistika*, aprill 2012
35. Lass, K., *Eesti edu tagab ühtsus ja kohanemisevõime*, Äripäev 30.08.2012
36. Lass, K., *Asustuse säilitamine on regionaalse arengu ja ettevõtluse alustala*, Keskkonnatehnika, 3/2012
37. Lass, K., *Planeerimise muudab lihtsaks arusaadav kord*, Ehitaja 06/2012
38. Lass, K., *Maakonnaplaneeringud vajavad uuendamist*, Keskkonnatehnika 4/2012
39. Lass, K., *Detailplaneeringu kvaliteet määrab edasise lihtsuse*, Ehitaja 11/2012
40. Lass, K., *Planeeringud, ruum ja arengu juhtimine*, Keskkonnatehnika 6/2012
41. Lass, K., *Taas on aeg süveneda kehtivatesse planeeringutesse*, Keskkonnatehnika 6/2013
42. Lass, K., *Edu algab õigest ülesandepüstitusest*, Inseneria 07/2014
43. Lass, K., "Uus planeerimiseadus on vastuolus Euroopa Ruumilise Planeerimise Hartaga", "Äripäev" portaal www.ehitusuudised.ee 12.02.2015
44. Lass, K., "Demokraatia peab olema planeerimise lahutamatu osa", "Sirp" 13.02.2015
45. Lass, K., "Ehitame üles energiasõltumatu Eesti", Ehitaja 05/2015
46. Lass, K., "Energiasõltumatus teeb päriselt iseseisvaks", "Äripäev" 19.11.2015;
47. Lass, K ja Lass, H, "Kuidas olla atraktiivne tööandja?", "Äripäev" 08.05.2016;
48. Lass, K ja Lass, H, "Heaolust tuleviku töökohal - töökoha heaolu loovad intrapersonaalsed oskused", "Director" 04/2016
49. Lass, K., "Eestile annab tõelise iseseisvuse energiasõltumatus", Mürileht 31.01.2017

6. LEKTORI TÖÖ –TÄIENDUSKOOLITUS, AKADEEMILISED LOENGUD, JA ERIALASEMINARIDE ETTEKANDED

- Täienduskoolitus: Alates 1997 aastast olen lugenud täienduskoolitus loenguid: EMI-ECO arenguprogrammide keskusele; Preismann K. OÜ-le; Eesti Kunstiakadeemia (muinsuskaitse alane täienduskoolitus); Legimus OÜ-le; Täienduskoolituskeskusele TEAVE; Geomedia OÜ ja Entec AS ühiskoolitusel; Keskkonnaministeeriumi poolsetel koolitustel käsiraamatu *Soovitused üldplaneeringu koostamiseks* tutvustamiseks (2000), planeerimise korra tutvustamiseks (2005) ja uue keskkonnamõju strateegilise hindamise korra tutvustamiseks (2006); Baltic Property Expert (BPE) koolitustel kinnisvaramaakleritele; Eesti Juristide Liidule; EMI-EWT Ida-Lääne Koolituse AS-ile; Eesti Geodeetide Ühingule, Helvetia Balti Partnerite OÜ-le, AS-ile Krediidipank; Harju, Tartu, Pärnu, Rapla, Järva, Ida-Viru, Võru, Hiiu, Saare, Lääne, Põlva ja Lääne-Viru Maavalitsustele; Rapla, Võru ja Ida-Viru Keskkonnateenistustele; Tallinna Tehnikaülikooli Säästva Tehnoloogia Instituudile ja Eesti Maaklerite Kojale, Ehituskeskusele, AHA Keskusele, .
- Akadeemilised loengud: Tartu Ülikoolis: *Ülevaade planeeringu süsteemist ja planeerimisalases seadusandlusest*. Sihtrühm: üliõpilased ja magistrandid (mitmed aastad); Eesti Kunstiakadeemias: *Planeerimiseadus*. Sihtrühm: III ja IV kursuse arhitektuuri üliõpilased ja urbanistika magistrandid (mitmed aastad kuni 2010 aastani); Tallinna Pedagoogika Ülikoolis / Tallinna Linnaülikoolis: *Planeerimiseadusest*. Sihtrühm: magistrantuuris keskkonnakorraldust jm õppivad üliõpilased. EBS: *Ülevaade planeeringusüsteemist – kuidas planeeringud mõjutavad maa hinda* kinnisvaraõiguse kursuse raames. Sihtrühm: magistrandid.

- 02.2014-05.2014 ja 02.2015-05.2015 Tallinna Tehnikaülikooli Kolledž – loengutsükkel “Keskkonnaplaneerimise alused ja keskkonnaökonomika”. Tallinna Tehnikaülikoolis: *Transpordi planeerimine*. Sihtrühm: logistikat ja transpordiplaneerimist õppivad magistrandid (2013-2017 õppeaastatel).
- Olulisemad ettekanded: Valdade ja linnade päevad 2005, 2006 ja 2007 ettekanded planeeringu teemadel. 17.05.2005 Tallinna Linnaplaneerimise Ameti korraldatud Linnaplaneerimise Foorum (Radisson SAS hotell) ettekanne: “Tallinna ranna-ala planeerimine”. 14.02.2007 “Äripäeva” Ehituse ja kinnisvara arengukonverents, ettekanne teemal “Kas planeerimine peabki olema õdusunenägu?” 21.02.2008 „Äripäeva” Kinnisvarakonverents, ettekanne teemal „Kuidas planeeringu tellija ja koostaja saavad koostöös kiirendada planeeringuprotsessi”. 07.06.2010 Üleriigilise planeeringu lähtekohti tutvustav avalik arutelu ja konverents „Eesti 2030+ Milline on meie ruumilise arengu visioon?” põhiettekanded. 30.10.2012 Kehtestatud üleriigilise planeeringu “Eesti 2030+” esitlemine avalikkusele Tallinna Lennujaamas peetud konverentsil 07.06.2013 Viljandi Majanduskonverents – ettekanne teemal “Ettevõtlus ja riigi ruumilise arengu suunad lähtuvalt üleriigilisest planeeringust Eesti 2030+”

7. ETTEKANDED TEADUSKONVERENTSIDEL JA RAHVUSVAHELISTEL SEMINARIDEL

1. Rahvusvahelise konverentsi juhtimine ja külaliste poolse ühismemorandumi väljatöötamine ja ettekandmine. *Via Baltica Spatial Development Zone Conference – konverents: Via Baltica ruumilise arengu koridor*, Rapla, 29.04.1999
2. Ettekanne: “Rail Baltica - collision or dialog between different planning levels” konverentsil: *First International Conference on Sustainable Planning & Development*, Skiathos, Kreeka 01.-03.10.2003.
3. Ettekanne: “Community Involvement. Short case study: The Comprehensive plan for the Coast Line Area between Paljassaare and Russalka” Intrereg IIC projekti BERI raames: *Seminar on Best Practice regarding Brownfield redevelopment* Brüssel, Belgia 28.02.2006
4. Ettekanded: “Community Involvement Short case study: The Comprehensive plan for the Coast Line Area between Paljassaare and Russalka, Tallinn, Estonia” ja “Detail land use planning in Tallinn. Planning the areas of public interest” Latvian Ministry of Regional Development and Local Government *korraldatud seminaril: Detäplänojumä, to kvalitäte Latvijä un Igaunijä*, Riia, Reval Hotel Latvija 16.06.2006
5. Ettekanne: “Legal and Financial aspects of Land Planning” Baltic Real Estate Investment Forum, Tallinn, Reval Hotel Olümpia 10.09.2007
6. Ettekanne VASAB seminaril teemal „Common vision is a base for long-time perspective” (sh ka lühiesitus: „Case study – planning of Rail Baltica tunnel area – illustrating how the relation between VASAB 2010 vision and municipal level planning has been working in practice” ja Long Term Perspective workshopi töö juhendamise Riia, Monika Centrum Hotel 31.01.2008
7. Ettekanne „Kas loodus ja arendustegevus saavad koos eksisteerida?” B7 Baltic Islands Network rahvusvahelisel konverentsil “Kuidas ühildada sotsiaal-majanduslikku arengut ja keskkonnakaitset” Kuressaare, Georg Ots Spa Hotell, 26.05.2008
8. Ettekanne teemal: „Planning of Rail Baltica tunnel area – illustrating the relation between VASAB 2010 vision and Comprehensive plans of Viimsi” Euregio NGO korraldatud Eesti ja Soome ühisel ümarlual: *Roundtable Rail Baltica and Helsinki-Tallinn Twin-City development*, Tallinn, Rahvusraamatukogu 13.11.2009
9. Ettekanne “Planning of Rail Baltica in Estonia: Rail Baltica as a part of long term vision for Tallinn-Helsinki co-operation” rahvusvahelisel konverentsil “Rail Baltica – current development and business perspectives”, Stockholm School of Economics in Riga (SSE Riga) ja Meierovics Society for Progressive Change, Latvia, SSE Riga auditoriumis 24.03.2011
10. Ettekanne “Rail Baltica in Spatial Plans – the railroad as part of a much bigger whole”, Logistikaseminar 2012 “Rail Baltica”, Tartu, Dorpat konverentsikeskus 04.04.2012
11. Rahvusvahelise konverentsi "Keskkonnasõbralik planeerimine" (“Green Planning”), moderator, Tartu 26.09.2013
12. Rahvusvahelise konverentsi Teadliku ettevõtluse konverents (“Conscious Initiative Conference”) “Leidlikkus. Ettevõtlikus. Uuendusmeelsus.”, kaaskorraldaja ja moderaator, Tallinn 07.05.2015
13. Rahvusvahelise konverentsi Teadliku ettevõtluse konverents 2 (“Conscious Initiative Conference”) “Töökeskkond. Heaolu. Tõhusus.”, kaaskorraldaja ja moderaator, Tallinn 05.05.2016